

*Управління культури і туризму
Рівненської облдержадміністрації*

Подорож музеями Рівного

/Інформаційний дайджест/

Рівне, 2020

*Управління культури і туризму
Рівненської облдержадміністрації*

КЗ “Рівненська обласна бібліотека для дітей” РОР

Подорож музеями Рівного

/Інформаційний дайджест/

Рівне, 2020

УДК 016:069

П 44

Подорож музеями Рівного : інформаційний дайджест / Рівнен. обл. б-ка для дітей ; уклад. Н. А. Онофрійчук. – Рівне, 2020. – 12 с.

Видання краєзнавчого характеру містить інформацію про відомі та маловідомі широкому загалу музеї міста Рівного: державні, приватні та громадські. У дайджесті використані матеріали, зібрані в ході реалізації міжрегіонального проекту з профорієнтації учнівської молоді «Знай і люби свій край» («Профікемп»).

Адресовано школярам, організаторам дитячого читання, усім, хто цікавиться культурними надбаннями рідного краю.

Відповідальна за випуск: *Наталія НАЗРУК*

Підготувала: *Наталія ОНОФРІЙЧУК*

Комп'ютерна верстка: *Анастасія АНДРЕЄВА*

З історії музеїв Рівного

Музейництво Рівненщини бере початок від заснування 1896 року в містечку Городку (3 км від міста) бароном Федором Штейнгелем першого етнографічного музею на Волині.

Перший музей у Рівному відкрито в 1906 році. Його фундатором був професор римського права В. Океницький. Однак, у часі I-ї Світової війни музейні колекції були майже повністю втрачені.

На початку 1920-х років з приходом польської влади музею в Рівному не було. Проте, вже в середині 1920-х років силами місцевих ентузіастів та інтелігенції в місті був зорганізований і успішно діяв природничий музей. У той час подібні музеї в Польщі були ще у Варшаві, Кракові та Львові.

У 1936 році у Рівному почав працювати господарський музей Волині. Ініціатором його створення була промислово-торгова палата у Любліні. Така ідея була підтримана міською владою та деякими промисловими підприємствами Рівного. В його експозиції були представлені й нечисленні віднайдені експонати попередніх рівненських музеїв.

Красназавчий музей

Вул. Драгоманова, 19

Початком існування сучасного Рівненського

краєзнавчого музею можна вважати 1940 рік – саме того року в лютому на базі існуючого в місті було організовано історико-краєзнавчий музей.

У двоповерховому будинку музею, збудованому в 1834-39 роках, містилась Рівненська чоловіча гімназія, історія якої пов'язана з іменами Миколи Костомарова, Пантелеймона Куліша, Володимира Короленка, Ніла Хасевича.

Сьогодні в Рівненському обласному краєзнавчому музеї експонується та зберігається близько 140 тисяч експонатів. Вони представляють археологічну, етнографічну, нумізматичну, природничу колекції, документи, нагороди, особисті речі відомих діячів краю.

Унікальними експонатами Рівненського краєзнавчого музею є твори волинського іконопису, колекція стародруків та графіки, скульптури, предмети козацької доби, Першої та Другої світових воєн тощо.

У Рівненському обласному краєзнавчому музеї зберігається найдавніша українська ікона, написана в XIII ст. – Богородиця Одигітрія.

Музей бурштину

Вул. Симона Петлюри, 17

Цікавою є сама будівля, в якій розташований музей: це так званий «Будинок Вчених», колишня садиба заможного єврея Перли Вігдоровича, збудована 1903 р. у стилі «арт-нуво», або «ранній модерн», пам'ятка архітектури місцевого значення. Музей був відкритий у 2010 р. на базі рівненської

бурштинової фабрики – державного підприємства «Бурштин України».

Серед експонатів музею – шматки бурштину віком до 40 млн. років, знайдені у різний час на території Рівненщини, а також виготовлені з нього ювелірні вироби.

До недавнього часу родзинкою колекції був диск-амулет віком 2 500 років, який є найдавнішою бурштиною прикрасою в Україні. Нині цей артефакт переданий до бурштинового музею в Софії Київській. В колекції музею столові прибори, кераміка і вітражі, а також одяг та взуття декоровані бурштином. Тут же знаходиться бурштинова Корона України. Окрасою музею вважаються камені, у яких закристалізувалися комахи, вік котрих сягає десятків мільйонів років.

Літературний музей Уласа Самчука

У тій самій будівлі поруч з Музеєм бурштину розмістився сектор Рівненського обласного краєзнавчого музею – «Літературний музей Уласа Самчука».

Він був відкритий 20 лютого 2007 року – до 102-річчя від дня народження видатного українського письменника, уродженця села Дермань Здолбунівського району, який у 1941-1943 рр. жив і творив у Рівному.

Увазі відвідувачів представлені перші видання трилогії «Волинь», інші твори письменника, листи, фотографії, його особисті речі. Музей фокусує увагу на рівненському періоді життя і діяльності письменника, зримо відтворивши побут помешкання Самчука в ті роки (речі з його колишньої рівненської квартири) та зберігши основні здобутки митця в цьому періоді (часопис «Волинь», перевидання «Марії», картина «Полтавський краєвид» та ін.).

Крім вищезгаданих музеїв у Рівному є ще маловідомі широкому загалу музейні експозиції, які теж дивують своїми експонатами.

Зоологічний музей

Вул. Степана Дем'янчука, 4

«Кунсткамера природи» – так називає колекцію біолог Ростислав Шичула. За 30 років він зібрав понад 2500 екземплярів рідкісних тварин, здебільшого безхребетних мешканців морів та тропічних узбереж і лісів. Весь цей різнокольоровий «зоопарк» презентовано увазі мешканців Рівного.

Колекцію розміщено в аудиторії Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені Степана Дем'янчука. Нині в Західній Україні подібну колекцію має лише один заклад.

Майже 40 років Ростислав Шичула збирає ексклюзивні речі. Багато цікавинок він привіз із мандрів далекими екзотичними країнами, а деякі відшукав неподалік власної оселі.

Збірку створено за принципом «най» – експонати мають риси, які виділяють їх з-поміж собі подібних.

Колекція включає навіть унікальні елементи одягу аборигенів та предмети їхнього побуту.

В експозиції можна побачити дивовижних створінь: опудало ящірки ігуани з Амазонії, зелене яйце страуса казуара з острова Нова Гвінея, гігантських чорних скорпіонів з Лаосу,

мертвонароджену макаку-резус з Індії. А заспиртоване африканське левеня, котре наче заснуло в банці, виявляється, померло через те, що його відмовилася годувати мати. Колекціонер привіз цей експонат, попередньо його заморозивши, із Африки.

Музей ковальського мистецтва «Ковальські витребеньки»

Вул. Курчатова, 18А

Перший у Рівному приватний музей ковальства «Ковальські витребеньки» розташований на території приватного підприємства «Рівнебудпостач». Підприємство займається організацією щорічного Міжнародного фестивалю ковалів у м. Рівне «Металеве серце України» (з 2012 року).

Нині у музеї зібрано більше сотні експонатів, це витвори кращих ковалів України, що були представлені на різноманітних фестивалях. Тут є роботи майстрів з Рівного та інших міст України.

Масивні ковані скульптури розмістили просто неба, натомість більш тонкі вироби знаходяться у приміщенні. Тут експонують і рицарські обладунки, і філігранну скриню, і шахи, і канделябри несподіваних форм. На газоні в дворі підприємства встановлені понад десяток різноманітних металевих фігур. Найбільша з них – двохметровий ведмідь з вудочкою та відерцем.

Музей фотографії

Вул. Соборна, 1

Музей влаштував рівненський фотохудожник Олександр Харват (19 березня 2014 р.) у приміщенні власної фотостудії. У музеї розкрита історія фотоіндустрії. Колекція налічує 250 експонатів і включає історичні фотографії Рівного, а також

апарати й аксесуари, які подарували музеєві фотографи зі світовим іменем. Тут також можна знайти зображення на склі, камери XIX століття, перші плівкові апарати.

Серед експонатів – чимало унікальних, зокрема німецький фотоапарат часів Другої світової війни, а також апарат журналіста, виготовлений у 40-х роках XX століття. Тут також можна знайти книги та журнали з фотографії.

Пожежний клас-музей «Промінець»

Вул. Гайдамацька, 15

Він створений у 2004 р. на базі школи № 24 міста Рівного. Робота пожежного музею спрямована на прищеплення дітям поваги та зацікавленості до професії рятувальника, допомогу учням закладів освіти в оволодінні правилами безпеки життєдіяльності.

Завідувач музею Людмила Холохолова під час екскурсій цікаво розповідає дітям про те, як кожен день працівники пожежної служби рятують багато життів, окрім цього пояснює основні правила пожежної безпеки.

У музеї учні мають можливість спостерігати усі етапи розвитку пожежі в побуті, її першопричини та аналізувати

відповідні загрози. Також організаторами передбачена звуково-світлова імітація справжньої пожежі, під час якої діти навчаються алгоритму дій задля порятунку життя та матеріальних цінностей.

Тут можна познайомитись зі спеціальним обладнанням рятувальників, засобами гасіння пожежі.

Музей народної іграшки

Вул. Макарова, 48

Традиційне для музеїв правило «руками не чіпати» для музею народної іграшки, що знаходиться в школі № 19 Рівного, не актуальне. Адже тут – справжній ігровий зал, де

можна взяти експонати і переконатись, що вони диркотять, свистять, торохкотять у твоїх руках.

Організатор музею, майстер народної творчості Вікторія Кисиленко, вважає, якщо в музеї шумно, значить він дійсно працює.

У музеї зібрано найрізноманітніші експонати: паперові

витинанки у вигляді янголів та птахів, народні іграшки з дерева – деркач, диркало, торохкало, дріботун. Є тут поліські ляльки з льону, які копіюють ті, що ними гралися наші прабабусі. Цікаві вироби з соломі: маленькі брилики, птахи, коники.

Тут можна побавитись глиняними свистульками, дзвониками-оберегами, трипільською глиняною лялькою. Увагу кожного привертає писанкове дерево.

Аптека-музей

Вул. Соборна, 187

У приміщенні однієї з найстаріших аптек Рівного запрацював музей. Аптека за цією адресою діє там ще від початку ХХ століття. Нині увагу відвідувачів привертає багато цікавих експонатів, серед яких «Пігулки щастя», «Пігулки від заздрості», «Антихандрин», «Пігулки для привернення

кохання» – це вітамінізовані препарати на рослинній основі власного виробництва аптеки.

На переконання автора ідеї створення такої аптеки Володимира Синяка, який присвятив велику частину свого життя розвитку фармацевтичної галузі, музей беззаперечно стане однією з туристичних візитівок Рівненщини.

У закладі збережено відреставровані старовинні стелажі ще польських часів з фігурним різбленням, які прикрашали цю ж аптеку майже сто років тому та своя аптечна лабораторія. Серед пам'яток – 100-літній касовий апарат, за допомогою якого колись не лише фіксували продаж препаратів, а й вели облік пацієнтів і відкривали кредити. Також тут є скриня і стілець фармацевта, колби, мензурки, ваги та ступки.

А у великому аптечному вікні сидить старий аптекар Юзеф за роботою. У 1927 році саме він, згідно з історичними документами, був власником цієї аптеки. Манекен старого фармацевта виготовили спеціально для музею майстри обласного театру ляльок.

Музей поєднав дух середньовіччя, сучасності та інтерактивність. Для всіх відвідувачів провізори аптеки-музею готові провести майстер-класи. Тож усі охочі можуть спробувати виготовити свої ліки власноруч.

Джерела:

<http://museum.rv.gov.ua/>

<https://tamtour.com.ua/muzei-burshtynu>

<https://rivne.travel/locations/muzej-burstinu>

<http://museum.rv.gov.ua/vistavka-literaturnij-muzej-ulasa-samchuka/>

<https://www.megu.edu.ua/uk/zoolohichnyj-muzej/>

<http://ogo.ua/articles/view/2014-09-18/54819.html>

<https://rivnepost.rv.ua/news/neofitsiyiny-muzey-fotografii>

<https://rivnepost.rv.ua/news/prominets-vidsvyatkuvav-pyatnadtsyatirichchya>

<https://7d.rv.ua/rivne/2016-02-23/typova-shkola-z-netypovymu-tradyciyamy>

<https://rivnepost.rv.ua/news/u-rivnomu-vidkrili-aptekumuzey-foto>

Використано матеріали, зібрані командою учнів «Рівненські магеллани» в ході участі в міжрегіональному проєкті з профорієнтації учнівської молоді «Знай і люби свій край» («Профікемп») у 2018-2019 р.р.

Інформаційний дайджест

2020 рік

Подорож музеями Рівного

Видавець та виготовлювач:

Рівненська обласна бібліотека для дітей

33028, м. Рівне

вул. Симона Петлюри, 27

Тел. (0362) 623-423

<http://rdobd.com.ua/>

dtbiblioteka@gmail.com

**РІВНЕНСЬКА ОБЛАСНА
БІБЛІОТЕКА ДЛЯ ДІТЕЙ**

33028, м. Рівне

вул. Симона Петлюри, 27

тел. (0362) 623 – 423

<https://rdobd.com.ua/>

dtbiblioteka@gmail.com